

# JTF oikeuden mukaisen siirtymän rahasto

10.1.2023

SANNA POUTAMO, ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITTO



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# JTF – oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

## Tausta:

Toteuttaa EU:n vihreää siirtymää Green Dealia (Eurooppa hiilineutraali v. 2050 mennessä)

Uusi EU-rahasto, joka liittyy energiakäytön muutokseen - Suomessa sidottu turpeen käytöstä luopumiseen eli tavoitteeseen puolittaa turpeen käyttö vuoteen 2030 mennessä.

JTF tuella on tarkoitus lieventää energiamurroksesta aiheutuvia sosioekonomisia vaikutuksia.

Kertaluonteinen avustus

## Valmistelu:

Suomessa valmisteltu TEM:n ohjauksessa helmikuusta 2021 alkaen 14 alueellista oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmaa, josta on koottu yhteinen osuus eli runko alueellisissa suunnitelmissa on sama.

JTF tulee osaksi "Uudistuva ja Osaava Suomi 2021-2027" –alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa: Ohjelmaan lisätään toimintalinja 7: "Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi" ja sen erityistavoite on "Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä"



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# JTM – Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

## PILARI I - JTF

Suoraa avustusmuotoista rahoitusta maakunnan liittojen ja ELY-keskusten kautta rahoituslain ja yritystukilain mukaisiin kehittämishankkeisiin ja investointeihin

## PILARI II – InvestEU JTS

Yksityistä rahoitusta pääasiassa yksityisen sektorin projekteihin ja investointeihin  
EU:n komission budjettitakaus sijoituksille, lainoille ja takauksille  
Tavoite kerätä 10-15 mrd. yksityistä rahoitusta oikeudenmukaisen siirtymän alueille

## PILARI III – Julkisen sektorin lainajärjestely

1,5 mrd. CINEA:n avustuksia (Suomi 35,3M €) + 10 mrd. EIP:n lainoja julkisen sektorin suurille hankkeille ja investoinneille  
Tavoitteena käynnistää 18,5 mrd. julkiset investoinnit oikeudenmukaisen siirtymän alueille



# Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

## EAKR

Innovatiivinen Suomi

TKI

Digitalisaatio

Pk-yritykset

Hiilineutraali Suomi

Energiatehokkuus ja päästövähennykset

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskienhallinta

Kiertotalous

Saavutettavampi Suomi

Tieliikenne  
(Itä- ja Pohjois-Suomi)

## ESR+

Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Työllisyys

Osaaminen

Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Sosiaalisten innovaatioiden Suomi

Sosiaaliset innovaatiot (nuoret)

Aineellista puutetta torjuva Suomi

Aineellinen apu

## JTF

Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi

Liiketoiminta ja työpaikat

TKI-investoinnit ja uudet ratkaisut

Turvetuotanto-alueiden ennallistaminen ja jälkikäyttö



Euroopan unionin osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Työ- ja elinkeinoministeriö  
Arbets- och näringsministeriet

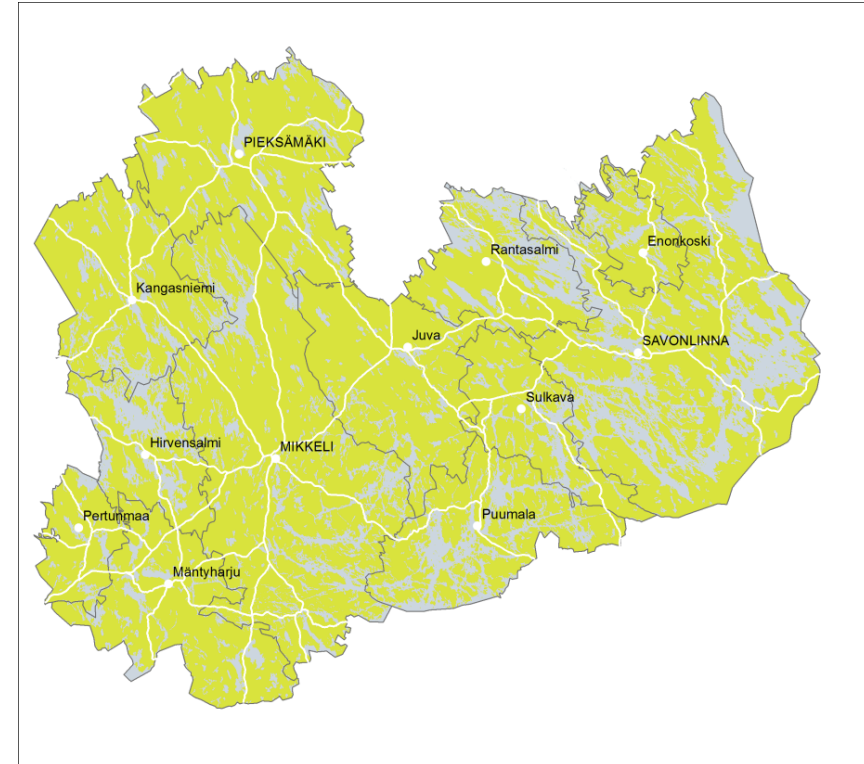
# JTF:n valmistelu ja aikataulu

Valtakunnallisesti	<ul style="list-style-type: none"><li>• Työ- ja elinkeinoministeriö johtaa valmistelua</li></ul>
Alueilla	<ul style="list-style-type: none"><li>• Maakunnat valmistelleet alueelliset suunnitelmat</li></ul>
29.9.2022	<ul style="list-style-type: none"><li>• Seurantakomitea hyväksyi maakuntien suunnitelmat osaksi Suomen EU-ohjelmaa</li></ul>
20.10.2022	<ul style="list-style-type: none"><li>• Valtioneuvosto teki esityksen Euroopan komissiolle</li></ul>
joulukuu 2022	<ul style="list-style-type: none"><li>• Komissio hyväksyi Suomen JTF ohjelman alueelliset suunnitelmat</li></ul>
alkuvuosi 2023	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ensimmäiset rahoitushaut saadaan käyntiin</li></ul>



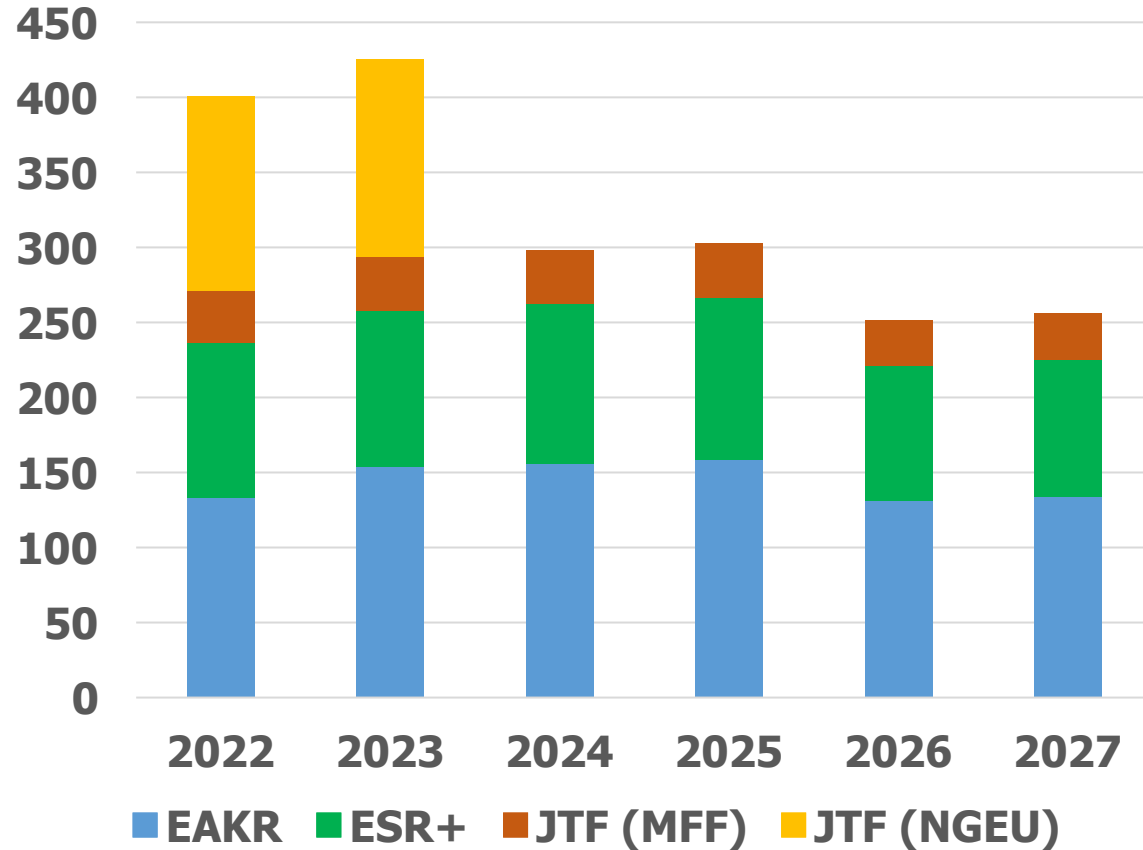
# Tukea voi hakea koko Etelä-Savossa

- JTF -rahoituksella haetaan vaikuttavuutta alueen elinkeinorakennetta monipuolistamalla ja kehittämällä uusia liiketoimintamahdollisuuksia
- Tukialueena on koko maakunta, turvealueiden eli Mikkelin ja Pieksämäen seutujen kehittäminen huomioidaan erityisesti
- Rahoitusta myöntää Etelä-Savon maakuntaliitto ja ELY-keskus
- Etelä-Savon alueellinen suunnitelma ohjaa JTF-rahoituksen toimeenpanoa, joka on löydettävissä maakuntaliiton www-sivuilta: [JTF-rahasto ja Etelä-Savon oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma - Etelä-Savon Maakuntaliitto \(esavo.fi\)](#)
- Lisätietoja JTF -rahoituksesta myös: [www.rakennerahastot.fi](http://www.rakennerahastot.fi)

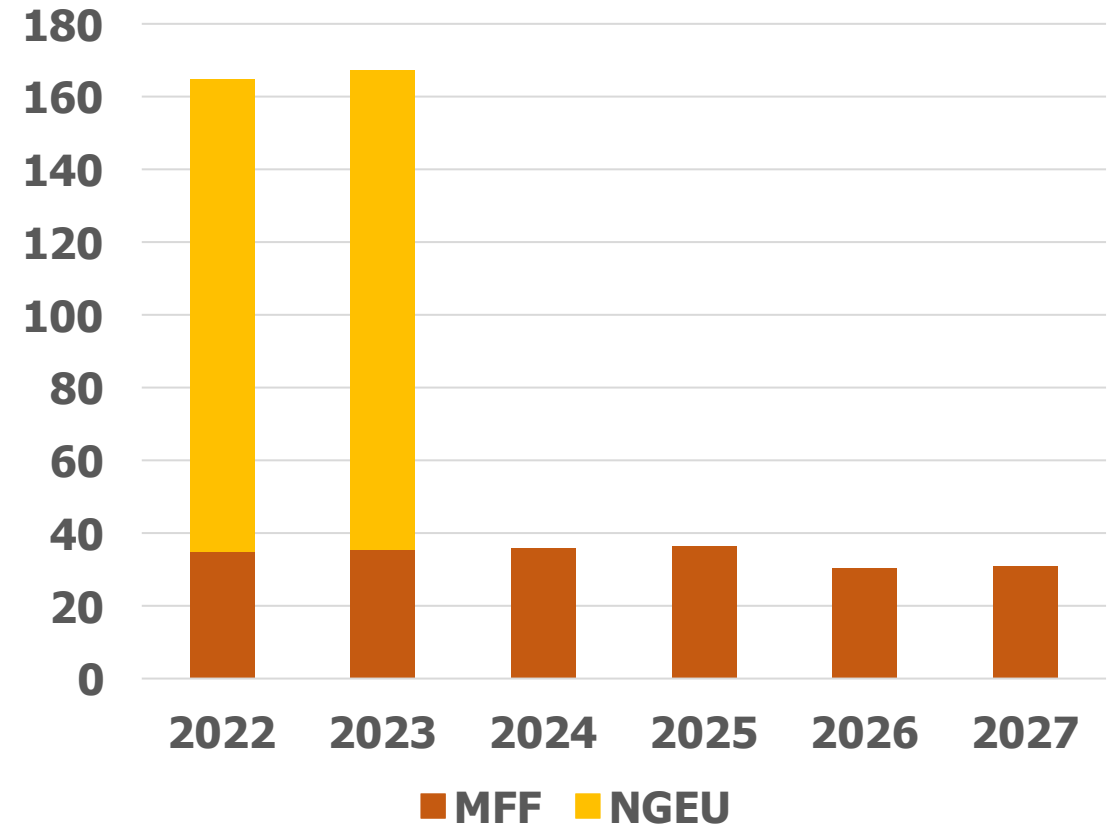


# Ohjelma-asiakirjan rahoitusprofiili 2022 - 2027

1) EU-rahoitus yhteensä (milj. euroa)



2) JTF:n vuosijakauma (milj. euroa)



# OIKEUDENMUKAISEN SIIRTYMÄN RAHASTO JTF (just transition fund) 2021-2027 Etelä-Savo

VALTUUDET miljoonaa euroa						
2021-2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
20.74	11.44	2.72	2.72	2.72	2.71	43.05
20.74	11.44	2.72	2.72	2.72	2.71	43.05





Hankkeet voivat olla kehittämishankkeita, yritystukihankkeita tai sosiaalirahastotyyppisiä hankkeita.

ET	Toimenpiteen kohde	Yhteensä euroa	Maakuntaliitto/ euroa (45 %)	Ely –keskus/euroa (55 %)
ET 1.1	Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen	8 143 401	5 507 360	2 636 041
ET 1.3	Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen	11 400 762	4 052 137	7 348 625
ET 2.1	Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonepäästöjen vähentäminen	2 605 888	2 000 000	605 888
ET 2.3	Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen	5 211 777	2 000 000	3 211 777
<b>Yhteensä</b>		<b>27 361 282</b>	<b>13 559 497</b>	<b>13 802 331</b>
Ennallista- minen	Turvetuotantoalueiden ja turvetuotannon kuormittamien vesistöjen ennallistaminen	1 954 416	0	<b>1 954 416</b>
ESR+	Työllisyys, uudelleenkoulutus, yritysten jatkuvuus jne.	3 257 361	0	<b>3 257 361</b>



# Etelä-Savon alueellisen siirtymäsuunnitelman valinnat (toimintatyypit)

## YRITYSTOIMINTA JA OSAAMINEN

1. PK-YRITYSTEN KASVU, KANSAINVÄLISTYMINEN JA INNOVOINTIVALMIUDET (ML. LIIKETOIMINTA - JA MARKKINOINTI-OSAAMINEN), toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit sekä tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen
2. ELINKEINOELÄMÄLÄHTÖINEN INNOVAATIO-TOIMINTA JA TKI-YHTEISTYÖ; YRITYSTEN JA TUTKIMUKSEN YHTEISHANKKEET
3. UUDELLEENKOULUTUS JA UUSIEN TAITOJEN HANKKIMINEN, ensisijainen kohderyhmä turvesektorilta työttömiksi jääneet tai työttömyysuhanalaiset, erityiskohteena nuoret

## TKI JA VIHREÄ SIIRTYMÄ

4. UUDET INNOVAATIOT TURPEEN KORVAAMISEKSI JA TURPEEN UUDET INNOVATIIVISET KÄYTTÖMUODOT
5. UUSIUTUVAN ENERGIAN, VÄHÄHIILISEN TEKNOLOGIAN, BIO-JA KIERTOTALOUDEN JA ENERGIATEHOKKUUDEN UUDET RATKAISUT JA TKI
6. TURVETUOTANNOSTA POISTUVIEN SOIDEN ENNALLISTAMINEN JA JÄLKIKÄYTTÖ sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista, kattaa myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, mikäli niiden kunnostamisen tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen



# Rahoitusta ilmastokestävään talouteen ja työllisyyteen

## Energiantuotannon ja -jakelun uudistaminen

- Uusiutuvat energialähteet (ml. Metsäenergia ja biokaasu), TKI, energian siirron ja varastoinnin ratkaisut
- Energiantuotannon ja -jakelun sekä energiatehokkuuden tutkimus ja kehitys
- Energiansiirron tehokkuus ja älykkyys, kaukolämpöverkostojen osa- ja kokonaisoptimointi

## Kiertotalous

- Materiaalitehokkuus ja –taloudellisuus, tutkimus- ja kehitystoiminta
- Turvemateriaalien korvaaminen kasvualustoina ja kuivikkeina, elintarviketurvallisuuden sekä maatalouden kiertotalousratkaisut
- Kiertotalouspalvelut: jakaminen, vuokraus, yhteiskäyttö ym.
- Suljettujen kiertojen järjestelmien tutkimus, uudet bio- ja kiertotalouskonseptit, yritystenverkostoitumisen tukeminen teollisten symbioosien hyödyntämiseksi

## Erityisryhmien kuten nuorten ja ikääntyneiden työmahdollisuudet

- Työpaikkatarjonta ja koulutukset ammattitaidon päivittämiseksi
- Kausityövoiman kouluttaminen ja harjoituspaikkojen lisääminen

## Yritystoiminnan monipuolistaminen ja yritysten kehittäminen

- Uusia yrityksiä toivotaan syntyvän uusiutuvan energian tuotantoon, kiertotalouden yrityskehityksiin ja kokonaisuuksiin, metsätalouteen ja -teknologiaan, puun uusiin innovatiivisiin käyttötapoihin, matkailuun, elintarvikealalle, hyvinvointipalveluihin sekä turvetuotantoalueiden ja niiden kuormittamien vesistöjen kunnostamiseen.



# Etelä-Savon JTF-suunnitelma tähtää elinkeinojen monipuolistamiseen

Turvealalta poistuvien työpaikkojen korvaaminen ja turvetuotantoalueiden jälkikäytön sekä ennallistamisen mahdollistaminen

- Työllisyyttä parannetaan aluetaloutta uudistamalla ja monipuolistamalla
- Tuetaan yritysten uudistumista ja kasvua

Maaseudun asuttuna pitäminen ja elinkeinojen vahvistaminen

- Turvemateriaalien korvaaminen
- Kiertotalouden TKI-toiminta
- Matkailun kehittäminen

Energiahuollon turvaaminen ja uusiutuvan energian TKI

- Energiantuotannon muuntaminen uusiutuvaan ja puhtaaseen energiaan perustuvaksi
- Edistetään energiasiirtymää voimakkaalla TKI-panoksella polttoon perustumattomiin energiamuotoihin ja energiatehokkuuteen.

Uudet työpaikat ja koulutus

- Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen;
- Turvesektorin yrittäjien ja turvesektorin muiden toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# 1. Turvealalta poistuvien työpaikkojen korvaaminen ja turvetuotantoalueiden jälkikäytön ja ennallistamisen mahdollistaminen

- Uusia liiketoiminta- ja työmahdollisuuksia turve-, maa- ja metsätalouden yrittäjille ja työntekijöille sekä alan palveluliiketoiminnalle
  - Esim. uusiutuvan energian tuotanto ja jakelu, maa- ja metsätalous, matkailu ja hyvinvointipalvelut
  - Mahdollisuus tarjota koulutusta tuotantosuunnan muutokseen
- Turvetuotantoalueiden ennallistamisen määrällinen tavoite 400 ha
  - Kosteikkojen lisäksi mm. kosteikkoviljelyn ja aurinkoenergian mahdollisuuksiin tarttuminen → kriteerinä turvemaan päästöjen väheneminen
- Aluetalouden uudistamisen tavoite ei rajaa kehittämisen kohteita ainoastaan turvetoimialaan tai sen työllisyyteen
  - Elinkeinorakenteen monipuolistuminen Etelä-Savossa
  - Työpaikkojen ja kausityön tarjonta, varsinkin maaseutualueilla



# 2. Maaseudun asuttuna pitäminen ja elinkeinojen vahvistaminen

- Turpeen energiakäytöstä luopumisen välilliset vaikutukset
- Kytkeytyy laaja-alaisesti kiertotalouteen
  - TKI-toiminnan tarve
  - Uudet energiajärjestelmät
- Turvemateriaalien korvaaminen
  - Tällä hetkellä ei valmiita kustannustehokkaita ratkaisuja
  - Ratkaisevaa kotieläintuotannossa, kasvinviljelyssä ja metsätaimien tuotannossa
  - Nopea skaalaus tutkimuksesta ja tuotekehityksestä tuotantoon
- Matkailun kehittäminen
  - Kausityövoiman kouluttaminen
  - Kestävän matkailun ja luontomatkailun hankkeet
  - ruokamatkailu



# 3. Energiahuollon turvaaminen ja uusiutuvan energian TKI

- Uusituvan energian ja sähköomavaraisuuden lisääminen
  - Kehittäminen- ja tutkimus ja pilotointi uusiutuvista energiamuodoista
  - Energian varastointiratkaisut, energiatehokkuus
  - Älykkäät energiaverkot, tehokas energian siirto, kaukolämpöverkoston kokonais- tai osakokonaisuusoptimointi
- Metsäenergian korjuu ja logistiikka
  - Uuden yritystoiminnan mahdollisuudet
  - Käytön lisäys mahdollista energiapuukohteissa ja nuoren metsän harvennuksissa
  - kehitetään metsätaloutta ja -teknologiaa sekä metsänkäsittelymenetelmiä hiiliviisaaksi, kokonaiskestäväksi ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottavaksi
  - Metsäalan koulutuksen kehittäminen
  - Puun erilaiset käyttömuodot ja puurakentaminen
- Polttoon perustuvan ja perustumattoman teknologian lisäinvestoinnit (pilarit II ja III) riittävän isoissa hankkeissa



# 4. Uudet työpaikat ja koulutus

- Koulutusmahdollisuuksien parantaminen ja alueen koulutustarjonnan vetovoimaisuuden lisääminen
- Kausi- ja osa-aikaisen työvoiman saatavuuden turvaaminen, mm. koulutuksen keinoin
- Uusien työmahdollisuuksien kartoitus ja täydennyskoulutus
- Vihreään siirtymään liittyvän koulutuksen lisääminen ja osaamisen turvaaminen
- Luonnon entistämisen ammattilaisten koulutus





# Etelä-Savon indikaattoritavoitteet

Tunnus	Tulosindikaattorit	Yksikkö	Tavoite (2029)
<b>RCR01</b>	Tuettuihin yksiköihin luodut työpaikat	kpl	255
<b>RCR03</b>	Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät pk-yritykset	kpl	47
<b>RCR19</b>	Yritykset, joilla on suurempi liikevaihto	kpl	134
<b>NR01</b>	Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät innovaatiot, tuotteet ja palvelut	kpl	140
<b>NR03</b>	Pk-yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan	kpl	47
<b>NR09</b>	Pk-yritykset, jotka aloittavat energiatehokkuuteen tai uusiutuvan energian ratkaisuihin perustuvaa uutta liiketoimintaa	kpl	20
<b>CR03</b>	Osallistujat, jotka saavat ammattipätevyyden jättäessään toimen	hlö	10

Tunnus	Tuotosindikaattorit	Yksikkö	Tavoite (2024)	Tavoite (2029)
<b>RC001</b>	Tuetut yritykset	kpl	26	128
<b>RC002</b>	Avustuksilla tuetut yritykset	kpl	18	89
<b>RC004</b>	De minimis-tukea saaneet yritykset	kpl	8	39
<b>RC005</b>	Tuetut uudet yritykset	kpl	8	40
<b>RC007</b>	Yhteisiin tutkimushankkeisiin osallistuvat tutkimusorganisaatiot	kpl	2	7
<b>RC010</b>	Yritykset yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa	kpl	34	170
<b>RC038</b>	Tuen piiriin kuuluvan kunnostetun maaperän pinta-ala	ha	80	400
<b>EECO07</b>	18–29-vuotiaat nuoret	hlö	10	50

## Keskeisiä tavoitteita

Uudet työpaikat	255
Uudet tuotteet ja palvelut	140
Ennallistetut alueet	400 ha
Osallistuneet nuoret	50



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# Do no significant harm –periaate

## - *ei merkittävää haittaa*

- **Investointihanke** ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa millekään EU:n kestävän rahoituksen ympäristötavoitteelle:
  - ilmastonmuutoksen hillintä
  - ilmastonmuutokseen sopeutuminen
  - vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
  - siirtyminen kiertotalouteen
  - ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
  - biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen
- **Periaate koskee kaikkia investointeja**



# Kuka voi saada rahoitusta?

- Rahoitusta voidaan myöntää pääosin voittoa tavoittelemattomille julkisille tai yksityisille yhteisöille ja säätiöille, kuten esim.
  - Korkeakoulut ja 2.asteen oppilaitokset
  - tutkimuslaitokset
  - kehittämisorganisaatiot
  - kunnat
  - säätiöt ja yhdistykset
- Jos tukea kohdistuu yksittäisille yrityksille, myöntämisessä huomioidaan de minimis -tukiehdot (max 200 000 €/3 v).
- Rahoitusta kohdistetaan myös suoraan yritysten kehittämishankkeisiin (ELY-keskus)



# JTF:n tukimuodot

## Maakunnan liitto

- Alueellinen kehittämistuki
- Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvat kehittämis- ja investointihankkeet
- Perusrakenteen investointituki

## ELY-keskus

- Ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvät kehittämis- ja investointihankkeet
- Yritysten toimintaympäristön kehittämisavustus
- Yrityksen kehittämisavustus
- Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke



# Maakuntaliiton JTF-rahoitus vuonna 2023

**Elinvoiman  
kehittämisen-  
hankkeet**

**TKI-toiminnan  
kehittämisen- ja  
investointi-  
hankkeet**

**Kuntien  
perusrakenteen  
investoinnit yritysten  
toimintaedellytyksiin**

**14,35 miljoonaa euroa  
JTF + valtio**



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



**Etelä-Savon  
maakuntaliitto**

# Ely –keskuksen JTF-rahoitus vuonna 2023

**ELY yritystuet**  
**11,68**  
miljoonaa euroa

**Ilmastonmuutos ja  
kiertotalous**  
**Yritysten toimintaympäristön  
kehittäminen**  
**Turvetuotantoalueiden  
ennallistaminen**  
**2,92**  
miljoonaa euroa

**ESR+**  
**Osaaminen ja osallisuus**  
**3,21**  
miljoonaa euroa

**17,83 miljoonaa euroa**



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# TKI-toiminnan kehittämis- ja investointihankkeet

Rahoitus kohdennetaan Etelä-Savon alueellisen suunnitelmaa toteuttavaan vihreää siirtymää edistävään TKI-toimintaan, kuten esim.

- Turvemateriaalien korvaaminen
- Energiahuollon varmistamiseen liittyvä TKI
- Energia-alaan liittyvä TKI, erityisesti päästöttömät ja polttoon perustumattomat energialähteet
- Kiertotalous
- Muut aluetalouden uudistumista ja työllistymistä parantavat TKI-toimet

**Tukitaso on enintään 80 % kehittämissankkeessa ja 70 % investointihankkeessa**

Hanke voi olla joko kehittämis- tai investointihanke tai näiden yhdistelmä

*Voidaan myöntää opetus- ja kulttuuriministeriön alaisille organisaatioille, kuten korkeakoulut, 2.asteen oppilaitokset*



# Kuntien perusrakenteen investoinnit yritysten toimintaedellytyksiin

Rahoitus kohdennetaan yritysten toimintaedellytyksiä parantaviin yleishyödyllisiin perusrakenteen investointeihin, kuten mm.

- Teollisuusalueet
- Luontomatkailuun liittyvä ifra, kuten reitistöt,taukopaikat jne
- Matkailun kehittämiseen liittyvä infra, esim. tapahtuma-alueet.
- tutkimusinfra

**Tukitaso investoinneissa on enintään 70 %.**

**Tukea voidaan myöntää vain kunnille tai kuntayhtymälle.**

**DNSH periaate**

**Tukea ei voida myöntää liikenne- eikä laajakaistainvestointeihin.**



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto



# Rahoitusta yritysten hankkeisiin

- Jatkuva haku heti järjestelmän ollessa toimintakunnossa
- Tuki myönnetään yrityksen kehittämisavustuksena
- Hankkeella oltava vaikuttavuutta, sisältäen merkittävää kehittämistä
- Rahoitus on harkinnanvaraista
- Hankkeiden tulee olla EU-ohjelmien mukaisia
  - Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027
  - Kansalliset ja EU-säädökset uudistuivat
  - Etelä-Savon ELY-keskuksen yritysrahoitusstrategia





Haun tarkoitus alkaa Eurassa vuoden 2023 alussa (maaliskuu), hankehaut ja hankehakemus työn alla.



Rahasto tukee alueita uudistamaan elinkeinorakennetta ja parantamaan työllisyyttä.



75% vuoden 2022 myöntövaltuudesta tulee maksaa vuoden 2025 loppuun mennessä, tukea tultaneen myöntämään asetuksen maksimitukitasojen mukaisesti.



Yritystukien osalta samoin edellytyksin kuin EAKR-kehittämisyavustus.



**EI** toimialarajauksia yritystukien kohdennuksessa.



# Ennallistamishankkeet

## Kuka voi hakea?

Kunnat, kuntayhtymät, kehitysytöt ja muut julkiset organisaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, pk-yritykset, yhdistykset ja säätiöt.

## Tukimäärä?

Kehittämistoimenpiteissä 80 % ja investoinneissa 70 %.

## Millaiset hankkeet voivat saada tukea?

1) soiden vettäminen, 2) turvetuotantoalueisiin kytkeytyvien vesistöjen kunnostaminen (myös kuormituksen vähentäminen ja hoitokalastus), 3) ilmastokestävän jatkokäytön kuten uusiutuvan energiantuotannon edistäminen, 4) virkistysalueiden kehittäminen, 5) turvemaiden päästöjen vähentäminen, 6) jatkokäytön tutkimus- ja selvityshankkeet, 7) maaperän happamuuden hallinta.

## Huomioitavaa

Kohteelle tehdään aina kohdekohtainen suunnitelma ja tulokset kehittämishankkeissa ovat julkisia. Noudatettava *do no significant harm* eli DNSH-periaatetta.

## Tavoitteet

Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen, jälkikäyttö sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen näiltä alueilta.



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto

# ESR tyypilliset toimet

## Kuka voi hakea?

Kunnat, kuntayhtymät, kehitysyhtiöt ja muut julkiset organisaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, yritykset, yhdistykset ja säätiöt.

## Tukitaso?

Pääsääntöisesti 80 %

## Millaiset hankkeet voivat saada tukea?

- Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen;
- Turvesektorin yrittäjien ja turvesektorin muiden toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen

## Kohderyhmä

Turvesektorilta ja välillisesti turvealaan liittyviltä aloilta työttömyysuhan alaisiksi joutuvat, erityiskohderyhmänä nuoret

## Hakuaika

Jatkuva haku, 2-3 käsittelyynottopäivää/vuosi

## Tavoitteet

Toimenpiteiden hyöty suuntautuu turvetoimialan välittömien ja välillisten haittojen vaikutusalueeseen.



Euroopan unionin  
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027



Etelä-Savon  
maakuntaliitto